

Detaljni izvedbeni plan

Akadska godina: 2023/2024	Semestar: Zimski
Studiji: Povijest (R) Povijest (dvopredmetni) (R)	Godina studija: 3

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Starovjekovna povijest

Status kolegija: Obvezni	ECTS bodovi: 8	Šifra kolegija: 201037
------------------------------------	-----------------------	-------------------------------

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave	Ukupno sati
Predavanje	60
Seminar	15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Bilić-Dujmušić Siniša

Akademski stupanj/naziv:

Kontakt e-mail: <a href="mailto:sinisa.bilic-
dujmusic@unicath.hr">sinisa.bilic- dujmusic@unicath.hr	Telefon:
--	-----------------

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Opis kolegija	Upoznavanje s počecima ljudskog razvoja i ranim stadijima kulture. Utemeljenje civilizacijskog razvoja na Bliskom istoku, te geneza ranih društava s državom. Upoznavanje s uvjetima i okolnostima koji karakteriziraju opće stupnjeve evolucije, posebno sjedilaštvo i neolitizacija, te nastanak složenih i stratificiranih društava i gradskog života. Na primjeru ranih povijesnih žarišta Bliskog istoka (u Aziji i u Egiptu) stječe se uvid u razvoj koji se zbiva neovisno i drugdje. Osobito se nastoji pokazati značaj bliskoistočnog razvitka za razvoj susjednih dijelova Sredozemlja (egejski prostor bronzanog doba). Oblikovati valjanu predodžbu o tijeku grčke i rimske povijesti, značajkama antičkih društava i o njihovu civilizacijskom prinosu, o specifičnoj izvornoj građi i načinu rada na njoj, te o razvitku historiografije u klasičnoj starini. Uvod u poznavanje izvora za antičku povijest. Prapovijest i problemi primitivnih društava. Razvoj ljudske vrste. Prapovijest i problemi primitivnih društava. Najstariji stupnjevi kulturnog razvitka i lovačko-sakupljačke zajednice. Geneza zemljoradničkih i stočarskih kultura. Pregled razvitka azijskih bliskoistočnih civilizacija. Pregled razvoja na području plodnog polumjeseca. Mezopotamija u 5. i 4. tisućljeću pr. Kr. – geneza stratificiranog društva, grada i države. Ranodinastičko i akadsko doba; III. dinastija Ura. Promjene na Bliskom istoku oko 2000. g. pr. Kr. Babilonija u 2. tisućljeću. Mala Azija i područja Sirije i Palestine u 2. tis. pr. Kr. Egipat. Egipat kao autonomno civilizacijsko žarište. Egipat do kraja Stare države. Srednja i Nova država. Društvena organizacija faraonskog Egipta. Egipatologija. Bliski istok između 1200. i 500. g. pr. Kr. Kontinuiteti (Egipat, Babilonija, Asirija) i promjene na prijelazu iz 2. u 1. tisućljeće (željezo, alfabet, karavanski promet na devama i novi značaj nomadizma). Novi narodi: Iranci na istoku, Aramejci, Feničani, Hebrejci na zapadu. Prikazavši prijelazno vrijeme do početka punog povijesnog doba, grčka povijest se izlaže u sklopu tradicionalne periodizacije: arhaika, klasično doba i helenizam. U žarištu pozornosti je polis kao temeljna politička i društvena zajednica. Počeci prve civilizacije na europskom tlu (3. tisućljeće pr. Kr.). Izvori za grčku povijest, posebno Ilijada. Geografski pregled. Najvažnija arheološka istraživanja. Minojska kultura. Mikenska kultura i mikensko društvo. Trojanski rat. Dolazak Dorana. Tamni period i nastanak polisa. Arhaisko doba. Kolonizacija Sredozemlja. Atena i razvoj demokracije. Atenski zakonodavci. Sparta. Drugi putovi političke evolucije u Grčkoj. Klasično doba. Perzijska opasnost. Uspon atenske demokracije i pomorskog saveza. Peloponeski rat i slom Atene. Kultura i svakodnevni život klasičnog doba. Važnija imena u umjetnosti. Stvaranje kanona antičke umjetnosti. Aleksandrova osvajanja. Raspad Aleksandrovog imperija i nastanak niza novih država. Obilježja helenističkog monarha. Država Seleukida. Ptolomeidska monarhija. Pergam pod Atalidima. Makedonija pod Antigonidima. Grčki savezi: Ahejski i Etolski. Uspon Rođana. Novi duhovni pokreti i filozofije. Umjetnost i znanost helenističkog vremena. Počeci Rima u sklopu italčkog razvoja, s doprinosom grčke kolonizacije i Etruščana. U okviru prikaza rimske republike, središnja tematika je društvena povijest te razvitak institucija, napose prava, pri čemu se naglasak stavlja na uređenje i funkcioniranje republike. Nakon analitičkog prikaza postanka carstva, detaljnije se prikazuju novi aspekti društvenog razvoja, ponajprije u provincijama. Fenomen romanizacije pokazuje se kao skup procesa koji mijenjaju lik velikog dijela Europe, pri čemu se osobit naglasak stavlja na municipalizaciju, ulogu vojske te probleme gospodarstva (zemljoposjed i agrarni odnosi, uloga tržišta i jačanja "naturalne ekonomije", uloga robova, oslobođenika i kolonata). Zaključni dio obuhvaća razdoblje kasne antike, u okviru kojega se obrađuju kristijanizacija, uspostava dominata, opadanje urbaniteta, te civilizacijski i državni rascjep na istočni i zapadni dio Carstva koji je u podlozi različitih smjerova razvoja u daljnjoj povijesti.
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	1. Usvojiti terminologiju starovjekovne povijesti 2. Imenovati procese razvoja starovjekovne povijesti 3. Primijenjivati metodologiju istraživanja stare povijesti 4. Uspoređivati antičku povijesti i njenu povezanost s drugim klasičnim studijima (povijest umjetnosti, arheologija, klasična filologija, filozofija, rimsko pravo) 5. Napisati strukturirani rad o povijesti ranih civilizacija 6. Pridržavati se etičkih načela u radu
Obveze studenta	
Literatura	
Obavezna	Alternativa 1: <i>Povijest</i>, sv. 1–5., Pirotello, 2007.; P. Lisičar, <i>Grci i Rimljani</i>, Zagreb, 1971.; A. B. Ranović, <i>Helenizam i njegova istorijska uloga</i>, Sarajevo, 1962.; <i>The Times atlas svjetske povijesti</i>, Ljubljana– Zagreb, 1986. Alternativa 2: <i>Velika ilustrirana povijest svijeta</i>, sv. 1–6., Opatija, 1974–79.; V. Zamarovsky, <i>Grčko čudo</i>, Zagreb, 1978.; N. A. Maškin, <i>Istorija starog Rima</i>, Beograd, 1987. (i dr. izdanja); <i>The Times atlas svjetske povijesti</i>, Ljubljana–Zagreb, 1986.

Dopunska	H. J. Nissen, <i>The Early History of the Ancient Near East 9.000–2.000 BC</i> , Chicago, 1988.; S. N. Kramer, <i>Historija počinje u Sumeru</i> , Zagreb 1966.; L. Woolley, Počeci civilizacije, <i>Historija čovječanstva</i> , sv. 1, knj. 2, Zagreb 1966.; J. Hawkes, Prehistorija, <i>Historija čovječanstva</i> , sv. 1, knj. 1, Zagreb, 1966.; P. Montet, <i>Egipat u doba Ramzesa</i> , Zagreb 1979.; G. Contenau, <i>Babilon i Asirija</i> , Zagreb 1979.; E. Heršak, <i>Drevne seobe</i> , Zagreb 2005.; I. Uranić, <i>Stari Egipat</i> , Zagreb 2004.; Struve – Kalistov (ur.), <i>Stara Grčka</i> , Sarajevo 1962.; A. Chamoux, <i>Grčka Civilizacija</i> , Beograd 1967.; <i>Velika ilustrirana povijest svijeta</i> , sv. 4–7., Opatija 1974–79.; R. Flaceliere, <i>Grčka u doba Perikla</i> , Zagreb 1979.; P. Grimal, <i>Rimska civilizacija</i> , Beograd 1968.; J. Carcopino, <i>Rim u razdoblju najvišeg uspona carstva</i> , Zagreb 1981.; M. Pallottino, <i>Etruščani</i> , Zagreb 2008.; <i>Biblijski atlas the Times</i> , Ljubljana 1990.																						
Način ispitivanja i ocjenjivanja																							
Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu; Uredno izvršene seminarske obveze –predana i prihvaćena pisana verzija seminarskog rada. Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – kumulativno ostvareno na seminarskim obvezama i na dva kolokvija.																						
Način polaganja ispita	dovoljan (2) – 50–59% dobar (3) – 60–79% vrlo dobar (4) – 80–89% izvrstan (5) – 90% i više																						
Način ocjenjivanja	a) Nastavne aktivnosti – 70% ocjene 1) seminarske obveze – 10% 2) 1. kolokvij – 30% (pismeno) 3) 2. kolokvij – 30% (pismeno) b) Pismeni ispit (za one koji nisu zadovoljili na kolokviju) c) Završni ispit – 30% ocjene usmeni ispit – za prolaz je nužno točno odgovoriti na 50% postavljenih pitanja																						
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova																							
<table><tr><th>VRSTA AKTIVNOSTI</th><th>ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata</th><th>UDIO OCJENE (%)</th></tr><tr><td>Pohađanje nastave</td><td>2.5</td><td>0</td></tr><tr><td>Seminarsko izlaganje</td><td>0.5</td><td>10</td></tr><tr><td>Kolokvij-međuispit</td><td>1.5</td><td>30</td></tr><tr><td>Kolokvij-međuispit</td><td>1.5</td><td>30</td></tr><tr><td>Ukupno tijekom nastave</td><td>6</td><td>70</td></tr><tr><td>Završni ispit</td><td>2</td><td>30</td></tr></table>			VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)	Pohađanje nastave	2.5	0	Seminarsko izlaganje	0.5	10	Kolokvij-međuispit	1.5	30	Kolokvij-međuispit	1.5	30	Ukupno tijekom nastave	6	70	Završni ispit	2	30
VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)																					
Pohađanje nastave	2.5	0																					
Seminarsko izlaganje	0.5	10																					
Kolokvij-međuispit	1.5	30																					
Kolokvij-međuispit	1.5	30																					
Ukupno tijekom nastave	6	70																					
Završni ispit	2	30																					

UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	8	100
-----------------------------------	---	-----

Datumi kolokvija:

Datumi ispitnih rokova:

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE